

és az adott joghatóság bírósági gyakorlata és az esetleges atipikus jelenségek. Bár egyes helyeken a boszorkányság a különleges bűncselekmények közé tartozott, amely lehetőséget nyújtott a jogi eljárásokban alkalmazandó szabályok felrúgására, Magyarországon ez a fajta elkülönítés nem történt meg, így a többi büntetőüggyel együtt a világi bíróságok alá tartoztak. Fontosnak tartom továbbá kiemelni, hogy a boszorkányság a korszakban a tipikus női bűnök közé tartozott, így e két terület kutatását érdemesnek tartom ötvözni.

Előadásomban a módszertanra és a téma historiográfiájára helyezem a fő hangsúlyt. Bemutatom a rendelkezésre álló forrásokat, a debreceni boszorkányperekről jelenleg ismert információkat, végül betekintést nyújtok kutatásom jelenlegi állapotába, valamint ismertetem a további teendőket.

Kámán Regina

Amikor a rezisztencia átírja a virulenciát: a *basR* mutáció fajspecifikus következményei

Az antibiotikum-rezisztencia világszerte egyre súlyosabb egészségügyi problémát jelent. Ugyanaz a mutáció több baktériumfajban is rezisztenciát okozhat adott antibiotikummal szemben, viszont evolúciós következményei fajonként eltérőek lehetnek. Ez befolyásolja a fertőzőképességet (virulenciát) és a rezisztens törzsek terjedését.

A *basR* transzkripció faktor a *basSR* szabályozó rendszer része, amely alapvető szerepet tölt be a bakteriális stresszválaszban. Korábbi eredményeink kimutatták, hogy az új fejlesztésű SPR206 antibiotikumhoz adaptált vonalakban a *basR* mutációja felelős a rezisztencia kialakulásáért. Ez a mutáció a virulenciát is módosította: míg *Klebsiella pneumoniae*-ban fokozódott, *Escherichia coli*-ban nem mutatkozott jelentős változás.

A különbségek okainak feltárásához transzkriptomikai megközelítést alkalmaztunk, mely lehetővé tette a génexpressziós mintázatok globális elemzését mRNS-szintek alapján. Eredményeink szerint *K. pneumoniae*-ban olyan gének túlzott expressziója figyelhető meg, amelyek metabolikus útvonalakban vesznek részt, fokozva a metabolikus flexibilitást és adaptációs képességet, ezáltal a virulenciát. *E. coli*-ban ezzel szemben a változások főként rezisztenciához kapcsolódó génekre korlátozódtak, miközben az adhézióért felelős gének expressziója is csökkent.

Eredményeink hozzájárulhatnak az antibiotikumok célzottabb alkalmazásához, valamint a rezisztencia mellékhatásaként kialakuló, fokozott virulenciájú törzsek terjedésének megelőzéséhez.